

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Quis possit oppignorare, & qua bona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Qui partem habet, an possit prestare assicurationem totius?

6. Infero tertio, quid dicendum, si quis habens in suis bonis, vel habere sperans quinque millia, v. g. tantum, assuretur Mercis Navis onerariae merentes decem millia, poteritne iuste pretii assicurationis accipere, & retinere? Pretium, inquam, correspondens, si non decem millibus, saltem correspondens bonis, quae jam habet, id est, quinque millibus?

7. Respondet Bonac. h. c. probabilissimum esse, quod non possit, ne partem quidem accipere, sine onere restitutionis, quia contractus assicurationis huiusmodi est invalidus; fraus enim assicurationis dedit causam huic contractui, nam consensum nullo modo Mercator huic praestasset, si scivisset ejus partialem impotentiam: Ipse tamen Bonac. citans Rebell. ait, se putare posse iuste partem correspondentem accipere, & retinere, quia hic securator jam solvisset pro una parte, id est, pro quinque millibus; pro aliis vero quinque millibus jam se exposuit periculo illa refaciendi, & de facto obligabitur restituere, si forte ad pinguorem fortunam devenierit.

8. Equidem non video, qua ratione sit probabilis haec posterior Bonac. & Rebell. sententia, nam semper urget ratio modo dicta ex involuntario Mercatoris, qui certe nunquam consensum praebuisset, etiam si scivisset Mercatorem se obligare ad damna solvenda, postquam ad pinguorem fortunam deveniret; ipse enim statim volebat & quidem certam compensationem, non vero futuram & incertam. Sanè quoad peccatum mortale ipse idem Bonac. omnino debet concedere, assuretorem illud commisisse, quandoquidem in re gravi decepit Mercatorem, dum illum posuit in periculo, ut si res petiisset, debuisset expectare integram compensationem, sub tanta incertitudine, post indeterminatos annos, puta, quando forte assuretor in meliorem fortunam incidisset. Dic ergo praedictum assuretorem, & peccasse, & restitutionis onus subivisse.

Assuratio pretii iusti in subhastatione Hispaniae, Prometidos, an licita?

9. In Hispania solet quidam contractus assicurationis celebrari, quem referunt, & approbant Azor. 3. p. lib. 11. cap. 21. dubio 3. & Filliuc. tract. 3. cap. 1. quast. 10. num. 57. nam dum redditus, seu gabellae publicae (idem dici poterit de aliis rebus) sub hasta, voce Praeconis, vendi, vel locari proponuntur, ne desint Emptores, vel Conductores, promittitur certa pecunia summa alicui viro, qui pretium augeat usque ad pretium rei subhastationi expositae justum, cum pacto, ut si non sit alius, qui plus offerat, redditus, seu gabella illi detur, qui pretium justum auxit. Vides? hic vir assuretur Magistratibus pretium justum, & Gabellae locationem. Magistratus vero proportionatam mercedem illi solvit. Estne ergo licita huiusmodi assuratio?

Respondeo, esse licitam, docent praedicti Azor. & Filliuc. merito, quia Magistratus redditur securus de iusto pretio, deque locatione suae gabellae, & vir ille pro eo, quod promittit (quod certe onus est) mercedem justam accipit. Ceteri vero, qui concurrunt ad rem emendam, vel conducendam non possunt conqueri, quia ille assuretor ius habet (ut & alii omnes) offerendi pretium majus, & minus, &c.

CAPVT III.

De Pignore.

§. I. Quid sit Pignus.

1. Pignus, sicut & Depositum, & Commodatum, quando sumuntur pro ipsa re, quae traditur, & quando pro contractu, sub quo datur, & in hac posteriore significatione hic de his potissimum est locutus, licet & prior significatio non raro intercurrat.

2. Pignus ergo est Contractus, quo res alicui realiter seu obligatur ad securitatem crediti. Quomodo vero ob quando pignus consignatur creditori, ut commodum solet fieri in rebus mobilibus: pro pecunia enim, quam tibi debeo, trado tibi vas argenteum, v. g. in pignus aliquando vero non consignatur creditori res, sed manet in manu debitoris, obligata tamen ipsi creditori, ut communitate solet fieri in rebus immobilibus; nam pro pecunia, quam tibi debeo, obligo meum praedium tibi, illudque apud me retineo, tibi tamen realiter obligatum in securitatem tui crediti. Ideo duo sunt generatim contractus pignoris: Alterum, quo res traditur creditori. Et vocatur proprie, stricteque pignus: Alterum, quo res manet apud debitorem, & appellatur hypotheca, quod est verbum graecum, latine, *supposita*, quia res supposita, seu obligata alteri. In utroque autem casu dominium rei manet apud eum, qui pignus dedit. Ut vides, hic nos nullo modo loqui de bonis, v. g. de fundo, super quo Censui aliquis impositus est; quia cum tunc fundus dicatur hypothecatus censui, non tenet illa est proprie hypotheca, de qua agimus, sed est probabilissima sententia venditio partialis dominii illius fundi, ut diximus, cum de Censibus, & non de lugo, d. 27. de Inst. n. 20.

3. Dictum autem modò est (ne committeretur res in rebus immobilibus) nam interdum etiam res immobilis, v. g. praedium creditori datur, ut ipsum apud se habeat, & tunc sanè erit pignus stricte, & proprie sumptum.

4. Ex praedicta differentia cognoscis, cur pignus semper est res determinata hypotheca vero potest esse re indeterminata, & in consilio. Ratio est, quia pignus debet dari, ut remaneat in manu creditoris, quod re determinata competere non potest: ita in hypotheca re determinata est, ut res remaneat obligata creditori alteri, quae obligatio licet imponatur subinde in aliqua re determinata, & particulari, v. g. in hoc determinato praedio, quo pacto vocatur hypotheca particularis; potest tamen imponi, & non raro imponitur, in omnibus bonis futuris, praesentibus, &c. quo pacto vocatur hypotheca generalis.

5. Quando denique dicimus, posse imponi in praedictis bonis hypothecam, semper intelligimus pro quantitate, quae valet, nam propterea praedium hypothecatum uni, non potest alteri obligari, si praedium non est sufficiens ad utramque obligationem, ut recte docet Azor. 3. p. lib. 7. de pign. cap. 2. Filliuc. 11. 38. ap. 3. p. 1. num. 179.

§. II. Quis potest oppignare, & qua bona?

1. Iam verò à quibus, & quae bona possunt dari in pignus, seu hypothecam?

Respondeo, uno verbo (quod apud alios maxime videtur) ab his, qui habent bonorum liberam administrationem, quique habent bona, immò & iura, quae possunt vendi, & alienari. Non ergo, bona Ecclesiastica: non bona publica: non homo liber: non bona, quae non sunt sub tuo, vel dominio, vel libera administratione, in pignus dari.

vel hypothecari possunt. Lege Valsut. in opus. c. 1. de pign. re. Azor. 3. p. 1. 7. de pign. c. 5. & 6. Mol. d. 529. Delugo d. 32. de Inst. a. n. 26. alioque. Et Bonacina quidem. lib. 3. de contr. q. 10. p. 1. concedit posse te pignus, quod ab alio accepisti, in pignus dare (intelligo semper, praescindendo ab aliqua iusta explicita, vel tacita conventionione) quia potes alteri cedere ius, quod tu habes in pignore. S. d. advertet, id non esse, nisi pro quantitate, quae tibi debetur, & pro tempore, quo durat tuum ius, nam ideo, si dominus pignoris tibi debitum solvat, cessare debet hac nova oppignoratio.

§. III. Fructus pignoris cuius sint? Remissio

1. **H**is cognitis, quaerimus, si forte à meo debitore obtinui in pignus rem fructiferam, cuius erunt eius fructus? Respondet, Debitore, quia is semper remanet dominus pignoris, ut superius dictum est fusc. in tr. de mutuo, & usura. cap. 6. §. 1.

§. IV. Res data in pignus propriè dictum, si varietur an remaneat pignus, & quomodo reddendum?

1. **S**i res oppignorata fructifera, v.g. praedium, contingat variari, remanetne eodem modo obligata pro creditore, sicut antea? Idem etiam potest venire in re non fructifera, &c.

2. Respondet, cum hac distinctione: Potest res variari, vel in peius, vel in melius: Si in peius, quia, v.g. vinea destruitur, domus corrumpitur, sylva caeditur, remanebit oppignoratum id, quod saltem de substantia supererit, nempe solum, seu fundus, ut etiam, quia ligna sunt pars sylvae, remanebunt etiam & ipsa oppignorata. Si tamen ex dictis lignis fiat aliquod artefactum, v.g. Navis, non amplius oppignorata erunt, quia videntur multum mutata per illam novam efformationem, ita disponente lege, l. si convenerit 2. §. si quis, ff. de pignoratitia, Alioquin.

3. Dixi, Saltem de substantia, nam, si supererit solum aliquid de qualitate, non remanebit pignus, unde remanentibus lignis è Navi oppignorata, vel corio ex oppignorato bove, inclinatur Molin. c. 533. sine, non remanent ligna, & corium subiecta pignori.

4. Sed cur modò ligna sylvae remanserunt oppignorata, non verò haec ligna Navis?

Respondet: Ratio fortasse est quia ibi ligna sunt partes immutatae respectu sylvae, unde rectè dicuntur esse de substantia tui pignoris, quod erat sylva. At hic ligna ex Navi destructa sunt partes valde mutatae respectu Navis; & ideo vocantur qualitates Navis, cuius substantia tota consistit in artificio. Unde, sicuti modò à citata lege (si convenerit) propter novam efformationem, seu compositionem Navis, deobligata fuerunt ligna sylvae oppignoratae ab onere pignoris; ita nunc propter diffinitionem, seu destructionem Navis, ligna ab onere pignoris pari modo deobligantur.

5. Si verò in melius res oppignorata varietur, quia praedium, v.g. fuit à possessore melioratum, plantando ibi, v.g. vineam, domus amplior fuit effecta, &c. remanebit etiam ipsum augmentum pignori subiectum, quia accessorium sequitur principale.

6. Sed quid fiet deinde, quando ego debitor solvam, quod debeo, & volo, ut reddatur mihi dictum praedium, seu dicta domus, danda mihi est sic meliorata, necne?

Respondet: Vel primò, haec melioramenta, utique utilia, de quibus nunc loquimur, sùt facta ab ipso Creditore, vel secundò, facta sunt à Tertiò, ad quem fortè praedium illud pervenit.

7. Si fuerit hoc posterius, sentit Molina, d. 533. contra Covar. Molin. sequitur Delugo d. 32. de Inst. num. 32. non teneri hunc Tertiò tradere praedium, nisi prius si-

bi solvatur, quod expendit, & quod plus valet ratione sua utilis meliorationis; Ad. Molina eidem tertio dari optionem, ut vel faciat, quod dictum est, vel solvendo illam valorem, quo praedium, antequam illud augmentum accepisset, aestimabatur, sibi praedium retineat. At Covar. sentit, cogi posse hanc tertium, ut reddat praedium, accipiendo pretium suarum meliorationum. Et certè haec sententia Covar. mihi probabilissima videtur, quia praedium, cum sit verum pignus in hoc casu, de quo loquimur, domini est, & illi debetur.

8. Si fuerit illud prius, hoc est, si tuum praedium datum in pignus fuerit auctum ab ipso tuo creditore, in cuius manu praedium erat, licet ipsi non detur optio praedicta; tamen non tenetur tibi reddere illud, nisi tu praeter antiquum debitum, solvas, etiam id, quod ille utiliter expendit pro melioramentis dictis eo modo, quo dictum est, supra, in tr. de Locat. c. 1. §. 1. n. 14. & 15. à me universaliter. Imò poterit, teste Molin. loc. cit. sibi tandiu retinere praedium, quamdiu ipsi resarciatur expensae utiliter factae. Ratio omnium praedictorum est, quia non est æquum, ut is, qui rem suis expensis utilem tibi fecit, defraudetur sua mercede. Deductis semper deducendis, ut semper supponi debet.

9. Sed quid, si rem auxit huiusmodi possessor, sed inutiliter? Vt, si creditor, in manu cuius fuit dictum praedium, fecisset in illo picturas, fontes, aliisque ad ornatum superfluum, & inutilem?

Respondet: De his non agit expressè hic Molina, sed ex eius doctrina, & ex Sanchez. l. 2. iustit. cap. 23. n. 139. & ex his, quae ego ibid. loc. cit. num. 13. & lib. 8. in Decal. tr. 3. cap. 3. §. 5. à num. 13. dixi, colligi potest, haec non debere solvi ab eo, cuius est pignus, sibi enim imputet, quod in aliena re, quam iam sciebat esse alienam, inutiliter sive parum, sive multum expendit. Recole necessariò citatum locum nostrum de Locatione; nam ex doctrina ibi tradita poterunt, & debebant multa huc pertinencia, vel explicari, vel addi.

§. V. In rem sibi hypothecatam quidnam iuris habeat Creditor?

1. **R**espondeo, si rem tuam, v.g. praedium, obligasti in securitatem alicuius debiti in favorem creditoris, illam tamen creditori non tradidisti, sed apud te reservasti, creditor semper habebit ius in eam rem, quae onus hoc, & obligationem realem secum semper deferret, ut supra iterum dictum est. Hinc fit, ut ad quemcumque possessorem transierit, possit creditor debitum suum ex illa exigere, quamvis ex iure novo non possit, in Authentico de fideiussione, §. sed neque, etiam in hypotheca expressa, agere dictus creditor contra tertium possessorem, nisi praecedat excussio in bonis debitoris, & fideiussorum. Debet ergo probare creditor, rem illam fuisse debitoris tempore contracti debiti, vel postea, & fuisse comprehensam in hypotheca, factamque esse diffusionem in bonis debitoris, & fideiussorum. Quando autem tertius possessor rei hypothecatae, cogitur solvere, debet ei dictus creditor cedere ius, quod habebat contra debitorem principalem, & fideiussor. Ita Delugo. d. 32. de Inst. num. 23. qui non notat eam doctrinam, quam nos in simili notavimus supra, cap. 1. §. 2. num. 3. quae tamen erat omnino notanda, propter paritatem rationum, estque multum in praxi animadvertenda.

2. Illud denique nota, quod dictum est de diffusione faciendâ in bonis debitoris, non procedere, ut habet Delugo l. c. n. 34. in fundo, v.g. super quo census aliquis impositus est: hic enim, si vendatur, vel alienetur, defert ita secum onus illud, ut non debeat prius à venditore census peti redditus, sed immediate ab ipso tertio possessore. Ratio est, quia illa, ut modò num. 7. dixi, non est propriè hypotheca, de qua hic agimus, sed venditio particularis dominij utilis illius fundi: at verò circa bona alia, quae hypotheca generali obligantur pro securitate